

Gea Norvegica Geopark

Kongshavn

**BAMBLES GEOLOGISKE HISTORIE
UTSTILT I LANGESUND**

unesco

Global Geopark

Bambles landskap

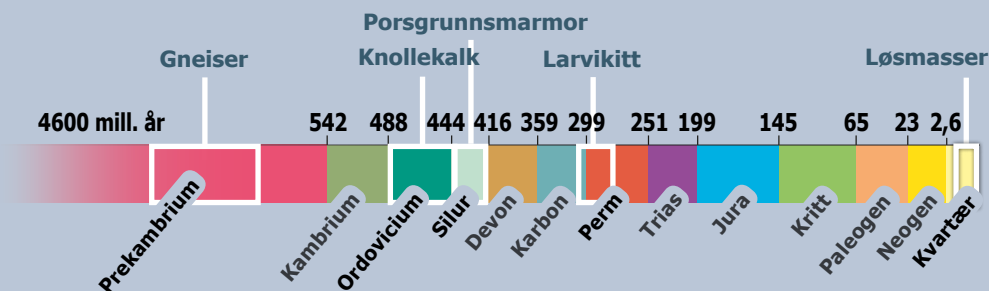
– spennende geologi gjennom millioner år

Bamble kommune har en lang og spennende geologisk forhistorie – hele 1500 millioner år lang! Det er spor etter mange ulike hendelser i berggrunnen her, fra grunnfjellet i sør og vest, som en gang var del av mektige fjellkjeder, via tropiske havområder til vulkaner og istider.

I Kongshavn, mellom Langesund sentrum og Fjordline ferjeleie, er denne lange historien fortalt langs en tidslinje. Steinblokkene er eksempler på geologien i Bambleområdet, og på skiltene kan du lese mer om den lange reisen som området har vært med på.

Geologisk tidslinje i millioner år

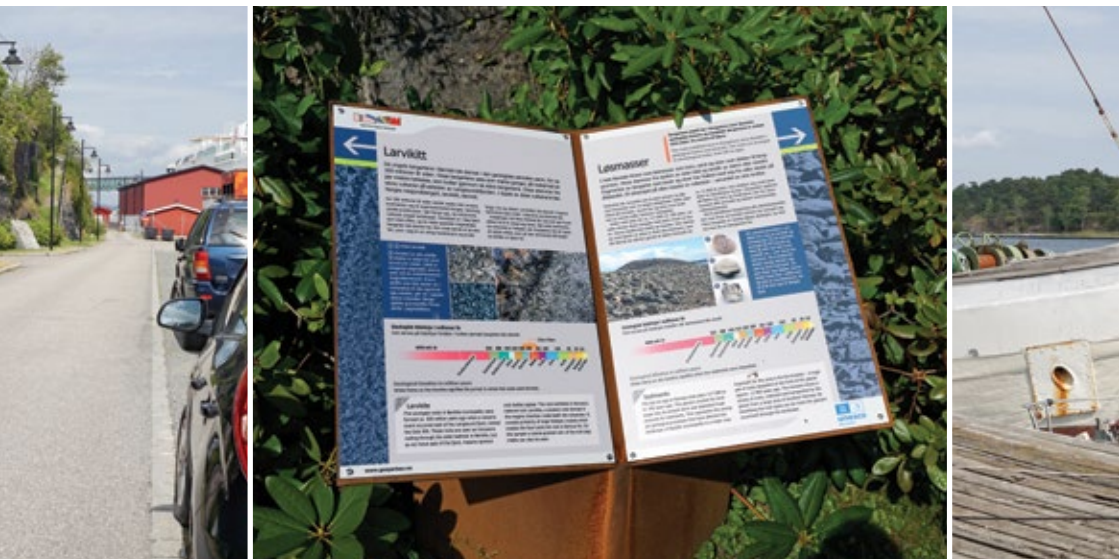
TIDSLINJEN I KONGSHAVN – I KORTVERSJON

Båndgneis. Berggrunnen vest i Bamble består av grunnfjell. Dette er de eldste bergartene, dannet i jordas urtid – *prekambrium*. Denne varianten kalles båndgneis og kjennes igjen av nettopp de lyse og mørke «båndene».

Granittisk gneiss. Den granittiske gneisen hører også hjemme i grunnfjellsområdet vest i Bamble. Men utgangspunktet har vært annerledes – før gneisen ble omdannet var den antagelig en granitt, og får derfor navnet granittisk gneis.

Knollekalk. I Langesund og omkringliggende områder finner man kalkbergarter dannet på bunnen av et tropisk hav, fra den geologiske perioden *ordovicium*.

Porsgrunsmarmor. Porsgrunsmarmoren finnes ikke i berggrunnen i Bamble kommune, men med sine mange fossiler gir den et unikt innblikk i faunaen som fantes i det tropiske havet som dekket landet for mer enn 400 millioner år siden.

Over: Tidslinjen i Kongshavn. Bambles geologiske historie er fortalt her med ulike steinblokker – og i tekst og bilder.

Til venstre: De viktigste tidsperiodene for Bambles geologi er markert på tidslinjen.

Larvikitt. De yngste bergartene i området ble dannet i *perm*, for ca. 300 millioner år siden. Disse stammer fra store vulkaner på østsiden av Langesundsfjorden. I dypet av disse vulkanene ble Norges nasjonalbergart, larvikitt, dannet.

Løsmasser. Spredt rundt i Bamble kan man finne steiner som ikke ser ut som om de hører til her. Disse stammer fra slutten av siste istid og er biter av fjell som breer og elver fraktet med seg fra ulike steder på Østlandet. Rullestein av ulikt opphav representerer vår yngste del av historien!

STEDER SOM ER VEL VERDT Å BESØKE I BAMBLE:

Steinvika er et fredet naturreservat, her er det mye geologisk historie å se. Nede i vannkanten i øst ligger ett av Nord-Europas eldste rev, dannet av en spesiell type kalksvamper.

Det er også andre fossiler å finne, men husk at det ikke er lov å hakke i berget eller på annen måte ødelegge berggrunnen og fossilene. Men det er et flott sted å nyte natur, ta et friskt bad eller å grille på tilrettelagte plasser.

Rognstranda, der to helt ulike geologiske verdener møtes: Restene fra det dype, indre av eldgamle fjellkjeder, den gamle havbunnen i et tropisk hav, vulkanske hilsener fra øst og ikke minst, glattskurte svaberg, takket være de siste millionene år med istider. Hele historien er fortalt på Geoparkens skilter.

Kyststien passerer her, det er et flott område for friluftsliv, sommer som vinter. Tilrettelagte grillplasser finner du også her.

I **Severinbukta barnepark**, i Åsengate, er det laget store modeller i tre av dyr som levde i havet som dekket Langesund for 450 millioner år siden. Her er trilobitter, koraller og blekkspruter til å klatre og sitte på.

Foto: J. Steen

Foto: J. Steen

Lik oss på facebook

www.facebook.com/Geanor

Besøk oss på Porselensfabrikken, Porselensveien 6A, 3920 Porsgrunn

Kontakt oss på: post@geanor.no